

**КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХАРКІВСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»**

СХВАЛЕНО

Протокол Вченої ради КВНЗ
«Харківська академія неперервної
освіти»

№ 1 від 23.01.2026

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ КВНЗ «Харківська
академія неперервної освіти»

№ 8 від 26.01.2026

**Освітня програма підвищення кваліфікації
новопризначених заступників директорів з НВР
закладів загальної середньої освіти**

«УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМ ПРОЦЕСОМ: БАЗОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ»

**«EDUCATIONAL PROCESS MANAGEMENT:
BASIC COMPETENCES»**

РЕКОМЕНДОВАНО

Протокол засідання
кафедри освітнього менеджменту та
виховання № 1 від 21.01.2026

Харків - 2026

Розробник: Комунальний вищий навчальний заклад «Харківська академія неперервної освіти» (Смирнова М.Є., канд. пед. наук, професор кафедри освітнього менеджменту та виховання)

Напрямок: інтегрований професійно-розвиваючий трек для новопризначених заступників ЗЗСО, що поєднує нормативну базу, організацію освітнього процесу в умовах НУШ і професійний розвиток заступників директорів з НВР.

Розроблено на основі Типової програми підвищення кваліфікації новопризначених керівників закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОНУ від 16.09.2022 року № 817

Термін дії програми: з 01.01 до 31.12.2030 року

Рецензенти:

Астахова М.С., канд. пед. наук, завідувач кафедри освітнього менеджменту та виховання КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»

Михасюк О.К., канд. пед. наук, Богодухівський ліцей № 1, директор

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність освітньої програми викликана тим, що новопризначені заступники директорів з НВР закладів загальної середньої освіти мають вільно орієнтуватися у багатоманітності сучасних управлінських тенденцій у сфері освіти, позитивно сприймати нову філософію освіти, володіти теоретичними знаннями з основ організації освітнього процесу, налагодження системи професійного розвитку педагогічних працівників закладу, усвідомлювати власну відповідальність щодо ефективності своєї діяльності на основі ціннісних орієнтирів, що лежать в основі реалізації концепції НУШ і ДС БСО.

Зміст Програми розроблено відповідно до державної політики щодо реформування системи освіти, а також з урахуванням вимог законів України: «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про професійний розвиток працівників»; постанов Кабінету Міністрів України: «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників» від 21 серпня 2019 року № 800, «Деякі питання професійного розвитку педагогічних працівників» від 29 липня 2020 року № 672, Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 року»; наказу Міністерства з освіти і науки України від 16.07.2018 р. № 776 в «Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти», професійних стандартів та інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність центрів та закладів освіти.

Цільова група: новопризначені заступники директорів з НВР закладів загальної середньої освіти (ЗЗСО)

Обсяг (тривалість): 36 год./1,2 кредити

- лекції – 10 год (28 %);
- практико орієнтовані види роботи – 20 год (55,5 %);
- самостійна робота – 4 год (11 %);
- контрольні заходи – 2 год (5,5 %).

Особливості реалізації програми.

Тривалість програми – інтенсивна (до 1 місяця).

Програма розроблена відповідно до Типової програми підвищення кваліфікації новопризначених керівників ЗЗСО, і реалізується двома блоками: 30 год./1 кредит – онлайн навчання; 6 год./0,2 кредиту – самостійне навчання.

Для ефективної реалізації програми залучаються тренери НУШ, фахівці профільних державних освітніх установ, методисти і практики, які мають досвід управлінської діяльності в умовах Нової української школи.

Науково-педагогічні та педагогічні працівники Харківської академії неперервної освіти можуть реалізовувати Програму повністю або частково

(з можливістю змін до 30% змісту за умови дотримання державних вимог до підвищення кваліфікації педагогічних працівників).

Форма (форми) підвищення кваліфікації: інституційна (дистанційна).

Мета підвищення кваліфікації: сформувати та розвинути у новопризначених заступників директора з НВР базові управлінські компетентності, необхідні для ефективної організації освітнього процесу, створення ефективної системи професійного розвитку педагогів у ЗЗСО в умовах реалізації концепції НУШ, цифрової трансформації освіти та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти.

Завдання підвищення кваліфікації:

- *ознайомити* новопризначених заступників з НВР з нормативно-правовими основами управління освітнім процесом у ЗЗСО та повноваженнями заступника директора з НВР;
- *сприяти* формуванню розуміння ролі заступника директора з НВР як управлінця, лідера змін і координатора освітнього процесу;
- *допомогти* опанувати ключові підходи до планування, організації та координації освітнього процесу відповідно до Державних стандартів освіти та освітньої програми ЗЗСО;
- *розвинути* навички управління якістю освіти, зокрема участі у формуванні та реалізації внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- *навчити* використовувати дані моніторингу та оцінювання для прийняття управлінських рішень;
- *сформувати* готовність новопризначених заступників з НВР до впровадження інновацій, використання цифрових інструментів в управлінні освітнім процесом та підтримки професійного розвитку педагогів, у т.ч. через процедури сертифікації та супервізії.

Перелік компетентностей / результатів навчання:

- Компетентність стратегічного управління персоналом
- Компетентність педагогічного, соціального та мережевого партнерства

Очікувані результати підвищення кваліфікації

За результатами навчання слухачі зможуть здобути знання та набути (вдосконалити) уміння, навички щодо:

- планування та організації освітнього процесу у ЗЗСО відповідно до чинного законодавства;
- координації діяльності педагогічних працівників щодо реалізації освітньої програми досягнення запланованих результатів навчання та їх оцінювання;

- будувати та реалізовувати роботу внутрішньої системи забезпечення якості освіти, здійснювати аналіз її ефективності;
- застосовувати управлінські інструменти (*планування, моніторинг, аналіз, корекцію*) для вдосконалення освітнього процесу;
- використовувати результати моніторингових досліджень для прийняття управлінських рішень;
- ініціювати та супроводжувати зміни в освітньому процесі, що спрямовані на підвищення якості освіти та професійний розвиток педагогів.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації.

Підсумкове оцінювання здійснюється наприкінці опанування програми у вигляді підсумкового тестування за темами освітньої програми, що дозволяє оцінити рівень засвоєння знань, умінь слухачів та спрямоване на визначення рівня сформованості професійних компетентностей новопризначених заступників з НВР ЗЗСО (*компетентність стратегічного управління персоналом; компетентність педагогічного, соціального та мережевого партнерства*).

Підсумкове тестування здійснюється у вигляді тесту із 12 питань.

I рівень: 7 завдань з вибором однієї правильної відповіді. До кожного із завдань наведено чотири або п'ять варіантів відповіді, з яких лише один правильний. Завдання вважається виконаним, якщо слухач вибрав і позначив правильну відповідь (кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал).

3 завдання з вибором декількох правильних відповідей. До кожного із завдань наведено п'ять-сім варіантів відповіді, з яких декілька правильних (кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал. Максимально 2 бали за 1 завдання).

II рівень: 2 завдання на встановлення відповідності. До кожного завдання наведено інформацію, позначену цифрами і буквами. Щоб виконати завдання, необхідно встановити відповідність інформації, позначеної цифрами та буквами (утворити «логічні пари»). Завдання вважається виконаним, якщо слухач правильно зробив поєднання рядків та колонок (кожна правильно встановлена відповідність оцінюється в 0,5 балів. Максимально 2 бали за 1 завдання).

Максимальна кількість балів, яку можна набрати, правильно виконавши всі завдання підсумкового тесту, – 15 балів. Прохідний бал – 10 (70%).

Учасники, які успішно пройшли навчання та склали підсумковий тест, отримують свідоцтво про підвищення кваліфікації.

Документ про підсумки підвищення кваліфікації: свідоцтво про підвищення кваліфікації.

Вартість:

- для педагогічних працівників усіх категорій та керівників закладів освіти, що фінансуються з місцевих бюджетів Харківської області, навчання здійснюється безкоштовно;

- для працівників закладів освіти державної та приватної форм власності, працівників закладів інших, крім освіти, галузей, та інших регіонів – платна послуга, вартість якої визначена «Переліком освітніх послуг КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти», що розміщений на сайті Академії (<http://edu-post-diploma.kharkov.ua/>).

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Програмою передбачено теоретична підготовка з використанням активних, практико орієнтованих форм навчальної діяльності, що спрямовані на формування професійних компетентностей новопризначених заступників директорів з НВР ЗЗСО. Освітній процес організовано у поєднанні лекційних і практичних занять на основі інтерактивних методів навчання, кейс-технологій, рефлексивних вправ, що сприяють усвідомленому розумінню спрямованості діяльності заступника директора з НВР ЗЗСО не тільки як рівноправного учасника освітнього процесу, але і особи, яка позиціонує заклад освіти у публічному просторі.

Особливістю освітньої програми є формування і розвиток у новопризначених заступників з НВР ЗЗСО професійних компетентностей з орієнтацією на Професійний стандарт керівника (директора) закладу загальної середньої освіти, ухваленого наказом Мінекономіки від 17.09.2021 року.

Самостійна робота слухачів передбачає опрацювання нормативних документів через управлінські ситуації у контексті того, що знає заступник директора з НВР, як він/вона можуть застосовувати певні нормативні положення в організації навчального процесу, наскільки впевнено він/вона почувають себе у правовому полі власної управлінської діяльності, а також через осмислення пріоритетів професійних потреб педагогів, їх ресурсних можливостей, способів комунікації з усіма учасниками освітнього процесу.

Контрольний захід передбачає узагальнення та оцінювання результатів навчання слухачів, осмислення набутих знань і професійних змін та проводиться з метою комплексної перевірки рівня сформованості знань, умінь і професійних компетентностей за всіма темами освітньої програми.

Обговорення підсумків навчання і рефлексія спрямовані на усвідомлення слухачами власних професійних можливостей, змін у підходах до організації освітнього процесу та професійного розвитку педагогів закладу, а також визначення подальших кроків власного професійного розвитку.

Зміст програми складається з 3 модулів та 14 тем. На етапі завершення навчання за Програмою слухачі складають підсумковий тест із 12 питань. Максимальна кількість балів, яку можуть отримати учасники, 15 балів. Прохідний бал – 10 правильних відповідей (70%). Учасники, які успішно пройшли навчання та склали підсумковий тест, отримують свідоцтво.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає: 36 год, з них: 10 год. – лекційні заняття, 20 год. – практична робота, 4 год. – самостійна робота, 2 год. – контрольні заходи.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ теми	Назва навчальних тем	Кількість годин				
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
МОДУЛЬ 1. Питання нормативно-правового характеру щодо організації освітнього процесу в ЗЗСО						
1.1	Трансформація та виклики сучасної освіти	2				2
1.2	Документація заступника з НВР: вимоги та оформлення		2	1		3
	Разом за модулем	2	2	1		5
МОДУЛЬ 2. Особливості організації освітнього процесу в умовах дистанційного навчання						
2.1.	Система організації навчання в Новій українській школі	2				2
2.2	Від ТОП до освітньої програми ЗЗСО: плануємо освітній процес в ЗЗСО		2	1		3
2.3	Сучасні підходи до оцінювання: стратегії, інструменти, результати		2			2
2.4	Педагогічна інтернатура. Ключові умови успішного наставництва	2				2
	Разом за модулем	4	4	1		9
МОДУЛЬ 3. Професійний розвиток педагога як напрям управлінської діяльності заступника директора з НВР						
3.1	Організація роботи з професійного розвитку учителів ЗЗСО. Сучасні форми методичної підтримки педагогів	2				2
3.2	Супервізія як ключовий компонент професійного розвитку вчителя		2			2
3.3	Дисемінація педагогічного досвіду:		2			2

№ теми	Назва навчальних тем	Кількість годин				
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
	інструменти та стратегії					
3.4	Сертифікація: оцінювання професійної компетентності педагога		2	1		3
3.5	Атестація та стажування: практичні поради	2				2
	<i>Разом за модулем</i>	4	6	1		11
МОДУЛЬ 4. Цифрова трансформація управлінської діяльності заступника директора з НВР						
4.1	Цифрові інструменти в управлінні освітнім процесом		2			2
4.2	Майстерня AI: технології штучного інтелекту в роботі заступника директора з НВР		2	1		3
	<i>Разом за модулем</i>		4	1		5
МОДУЛЬ 5. Діагностико - аналітичний						
3.1	Настановне заняття. Вхідне діагностування		2			2
3.2	Обмін досвідом. Рефлексія		2			2
	<i>Разом за модулем</i>		4			4
	Підсумкові заходи				2	2
	Усього:	10	20	4	2	36

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. Питання нормативно-правового характеру щодо організації освітнього процесу в ЗЗСО

Тема 1.1. Трансформація та виклики сучасної освіти

Сутність комплексної трансформації освіти в Україні. Мета і завдання Концепції «Нова українська школа».

Ключові вектори трансформації освітнього процесу та їхні виклики: компетентнісний підхід, персоналізація, цифровізація, психосоціальна підтримка, інклюзивність.

Нові вимоги до професійного розвитку педагогічних працівників. Модернізація системи післядипломної освіти та методичного супроводу. Стратегічні пріоритети для підтримки освітян.

Роль керівника закладу освіти у формуванні професійної готовності, компетентності та мотивації педагогічних працівників.

Тема 1.2. Документація заступника з НВР: вимоги та оформлення

Ключові поняття та обґрунтування актуальності ведення ділової документації в закладі загальної середньої освіти.

Нормативно-правове забезпечення ведення діловодства. Класифікація ділової документації.

Особливості ведення ділової документації у роботі заступника директора з навчально-виховної роботи.

Практична частина.

Аналітична робота з кейсами:

Кейс 1.

Під час інституційного аудиту виявлено надмірну кількість внутрішніх наказів і планів, які дублюють один одного.

Проаналізувати ситуацію та продумати кроки оптимізації документообігу.

Кейс 2.

Новопризначений заступник з НВР не має системи зберігання документації, частина документів втрачена.

Продумати алгоритм упорядкування документації протягом першого місяця роботи.

МОДУЛЬ 2. Особливості організації освітнього процесу в умовах дистанційного навчання

Тема 2.1. Система організації навчання в Новій українській школі

НУШ як нова філософія шкільної освіти. Ключові цінності, яких має дотримуватися учитель. Роль учня як суб'єкта навчання: ключові зміни, особливості поведінки учня НУШ.

Роль учителя в освітньому процесі як фасилітатора і наставника.

Підходи до навчання у контексті нової логіки організації навчальної діяльності учнів.

Методи навчання як інструмент досягнення запланованого результату. Оцінювання у сучасному розумінні.

Освітнє середовище НУШ: ключові характеристики.

Партнерство як спільна відповідальність учасників освітнього процесу.

Результати реалізації сучасних підходів до навчання у Новій українській школі.

Тема 2.2. Від ТОП до освітньої програми ЗЗСО: плануємо освітній процес в ЗЗСО

ТОП як стратегічна основа освітнього процесу. Стратегічні цілі ТОП і їх освітній вимір. Логіка переходу від ТОП до освітньої програми.

Освітня програма як інструмент реалізації стратегії: структура, обов'язкова та варіативна складові, відповідність державним стандартам.

Планування освітнього процесу на основі освітньої програми: навчальні плани, освітні компоненти і курси за вибором, інтегроване та профільне навчання, індивідуальна траєкторія учня.

Освітня програма і внутрішня система забезпечення якості освіти.

Практична частина

«Проектуємо власну логіку організації навчання»

Практичні завдання:

- визначення освітніх цілей на основі ТОП;
- узгодження їх з освітньою програмою;
- планування змін в освітньому процесі.

Результат: створення моделі:

«ТОП → Освітня програма → Освітній процес» для конкретного ЗЗСО.

Тема 2.3. Сучасні підходи до оцінювання: стратегії, інструменти, результати

Нормативно-правова база стосовно оцінювання навчальних досягнень за групами результатів: Закон України «Про освіту», Державний стандарт базової середньої освіти, Наказ МОН від 02.08.2024 № 1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання», «Про окремі питання оцінювання результатів навчання» (Лист МОНУ від 14.03.2025 № 1/4895-25).

Стратегії формування оцінювання. Навчальний поступ учнівства в освітніх документах (Державний стандарт, модельні програми, навчальні програми). Відстеження навчального поступу учнівства. Критерії оцінювання здобувачів освіти за групами результатів.

Практична частина.

1. Розробка інструментарію оцінювання на основі Державного стандарту базової середньої освіти та МНП. Робота з інтерактивним ДСБСО. Путівники з оцінювання. Процедура підсумкового оцінювання. Новий формат комплексних і підсумкових робіт.
2. Онлайн-платформи, які пропонують зразки завдань щодо підсумкового й діагностувального оцінювання за групами результатів. Шкала оцінювання. Фіксація результатів навчання. Новий формат «Свідоцтва досягнень».

Тема 2.4. Педагогічна інтернатура. Ключові умови успішного наставництва

Основна термінологія теми: наставництво, наставник, інтерн, протеже, ментор, менті, менторінг. Положення про педагогічну інтернатуру. Провідні положення програми наставництва. Етапи професійного розвитку педагога. Моделі наставництва. Базові критерії наставництва. Ключові навички наставництва: активне слухання, створення атмосфери довіри, заохочення, розуміння цілей і реальної ситуації.

Ролі педагогів-наставників. Форми роботи наставника. Лідерство як умова успішного наставництва. Чинники розвитку лідерського потенціалу наставника. Рекомендації для розвитку лідерських якостей наставника. Ризики наставництва та можливості їх мінімізації.

МОДУЛЬ 3. Професійний розвиток педагога як напрям управлінської діяльності заступника директора з НВР

Тема 3.1. Організація роботи з професійного розвитку учителів ЗЗСО. Сучасні форми методичної підтримки педагогів

Поняття професійного розвитку вчителя. Актуальність безперервного професійного розвитку педагогів. Нормативно-правові засади професійного розвитку педагогічних працівників. Компетентнісний підхід у професійному зростанні педагогів.

Система професійного розвитку в закладі загальної середньої освіти. Курси підвищення кваліфікації та сертифікація. Самоосвіта учителя та професійна рефлексія. Створення професійних спільнот в закладі освіти. Онлайн-платформи для професійного розвитку вчителів.

Діагностика професійних потреб педагогів та планування індивідуальної траєкторії розвитку. Критерії та індикатори професійного зростання.

Тема 3.2. Супервізія як ключовий компонент професійного розвитку вчителя

Загальні аспекти міжнародного та українського досвіду супервізії.

Відмінності наставництва та супервізії. Супервізія, супервізор та супервізант: сутність понять. Супервізія: цілі, завдання, функції. Співпраця супервізора та супервізанта на основі принципів НУШ. Структурно-змістові компоненти профілю супервізора. Категорії осіб, які можуть бути супервізорами. Принципи, методи та форми організації супервізії. Інструменти супервізії: анкета самооцінювання супервізанта, форма спостереження за уроком, портфоліо

супервізанта, щоденник рефлексії супервізанта, план професійного розвитку супервізанта. Значення результатів проведення супервізії для супервізанта та супервізора.

Самооцінювання професійної діяльності педагогів.

Практична частина.

1. Спростовуємо стереотипи про супервізора.
2. Метафори «Якості супервізора»
3. Визначаємо відмінності між коучингом, наставництвом та супервізією

Тема 3.3. Дисемінація педагогічного досвіду: інструменти та стратегії

Основні терміни та поняття. Умови ефективної дисемінації. Види та рівні педагогічного досвіду. Критерії ефективного педагогічного досвіду. Характеристика складових процедури вивчення ефективного педагогічного досвіду. Механізми трансляції та поширення ефективного педагогічного досвіду. Вимоги до змісту матеріалів ефективного педагогічного досвіду. Алгоритм роботи заступника директора ЗЗСО щодо вивчення виявлення, вивчення, узагальнення та поширення ефективного педагогічного досвіду.

Практична частина

Вправа 1. «Що саме є моїм досвідом»

Індивідуально обдумати або проговорити в парах:

- яку педагогічну проблему я розв'язувала/ав
- що нового або ефективного я запропонувала/в
- у чому цінність мого досвіду для інших.

Коротко сформулювати для себе: «Мій педагогічний досвід – це..., що в моєму досвіді є унікальним...»

Вправа 2. «5 хвилин про мій досвід»

Підготувати міні презентацію (усно) за параметрами:

- проблема
- рішення
- інструменти
- результат
- що можуть використати інші

Коротко представити свій досвід без перевантаження деталями

Тема 3.4. Сертифікація: оцінювання професійної компетентності педагога

Суть сертифікації педагогічних працівників. Кого стосується сертифікація.

Нормативно-правові документи, у яких розкривається питання сертифікації.

Роль керівника закладу загальної середньої освіти у процедурі сертифікації. Як допомогти вчителям підготуватися до участі в сертифікації: рекомендації «На що необхідно звернути увагу при підготовці до сертифікації». Алгоритм дій учителя щодо успішної реєстрації для участі в сертифікації.

Характеристика етапів сертифікації.

Ціннісні орієнтири сертифікованого вчителя.

Нововведення: оскарження результатів вивчення практичного досвіду роботи учасників сертифікації.

Практична частина.

1. Опитування в Mentimeter. 3 слова-асоціації до словосполучення «сертифікація педагогічних працівників».
2. Евристична бесіда. Погляд зсередини: відповіді на ключові питання.

3. Відкритий мікрофон «Яка роль керівника закладу освіти у підготовці вчителів до участі в сертифікації?»»

Тема 3.5. Атестація та стажування: практичні поради

Атестація педагогічних працівників – система заходів, спрямованих на всебічне та комплексне оцінювання педагогічної діяльності педагогів. Законодавчо-нормативна база щодо організації та проведення атестації педагогічних працівників, зокрема закладів позашкільної освіти.

Підвищення кваліфікації в міжатестаційний період. Порядок проведення атестації педагогічних працівників за новим Положення про атестацію педагогічних працівників, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України від 09.09.2022 № 805 (редакція від 05.11.2024).

Суттєві нормативні зміни у вимогах до організації, алгоритму проведення атестації, порядку створення та повноважень атестаційних комісій, умов та порядку присвоєння категорій та звань відповідно до нового Положення про атестацію педагогічних працівників.

Основна документація закладу освіти щодо атестації педагогічних працівників.

МОДУЛЬ 4. Цифрова трансформація управлінської діяльності заступника директора з НВР

Тема 4.1. Цифрові інструменти в управлінні освітнім процесом

Цифрові інформаційні ресурси як інструменти в організації освітнього процесу. Впровадження в практику роботи педагогічних працівників цифрових освітніх ресурсів.

Формування електронного освітнього простору закладу. Використання вчителем освітнього контенту ресурсів та сервісів мережі Інтернет для налагодження дистанційне навчання.

Технології дистанційного навчання.

Переваги та недоліки використання сучасних гаджетів у освітньому процесі закладу освіти. Кібербезпека.

Практична частина.

- Проаналізувати цифрові інструменти, що застосовуються для управління освітнім процесом.
- Дослідити напрями їх використання (планування, комунікація, моніторинг, оцінювання).
- Оцінити переваги та недоліки впровадження цифрових рішень.
- Запропонувати рекомендації щодо підвищення ефективності управління.

Тема 4.2. Майстерня AI: технології штучного інтелекту в роботі заступника директора з НВР

Ресурсні та технологічні можливості впровадження ШІ в освіти, переваги та виклики ШІ в освіті. Концепція розвитку штучного інтелекту в Україні. Результати Всеукраїнського дослідження про перспективи ШІ в загальній середній освіті. Принципи відповідального використання та обмеженість ШІ. Найкращі нейромережі у своїх категоріях. Огляд платформ ШІ (генеративні можливості ШІ при роботі з текстом, генерація зображень, відео та графіки). Особливості використання ШІ в роботі заступника директора з НВР. Корисні ресурси. Перспективи в освіті. Додаткові курси.

Практична частина

Опрацювати найкращі нейромережі у своїх категоріях ([notebooklm.google](https://notebooklm.google.com/), perplexity.ai, gamma.app, mylens.ai, mapify.so, suno.com, magicschool.ai та ін.). Визначити особливості використання ШІ в роботі заступника директора з НВР. Створити візуальні графіки та діаграми.

МОДУЛЬ 5. Діагностико-аналітичний

Тема 3.1. Настановне заняття. Вхідне діагностування

Реєстрація слухачів. Оформлення документації щодо роботи курсів підвищення кваліфікації. Ознайомлення слухачів з організацією, змістом та умовами проведення курсів. Надання рекомендацій щодо проведення навчання в дистанційному форматі.

Анкетування та обробка результатів вхідного діагностування.

Тема 3.2. Обмін досвідом. Рефлексія

Обговорення результатів навчання на курсах підвищення кваліфікації та осмислення отриманих знань і навичок. Слухачі визначають, як впроваджувати нові підходи у свою управлінську діяльність, діляться ідеями і визначають стратегії для подолання можливих труднощів. Рефлексія дозволить заступникам директорів з НВР оцінити свій професійний розвиток та створити план подальших змін у своїй організаційній діяльності.

3.1. Орієнтовний перелік практичних завдань

Практичні завдання зазначені у відповідних темах.

3.2. Орієнтовний перелік питань для самостійного опрацювання

1. Проаналізувати власну систему ведення документації.:

- які документи створюють найбільше навантаження і чому;
- які документи у вашому ЗЗСО дублюються або не використовуються в управлінських рішеннях.

2. Подумати та оцінити:

- наскільки ваша документація відповідає принципу «доцільність замість формальності»;
- які управлінські рішення у вашій практиці були прийняті на основі аналітичних довідок або моніторингових даних;
- що у вашій роботі з документацією можна перевести в електронний формат уже зараз

3. Проаналізувати освітню програму вашого ЗЗСО і продумати:

- які її положення реально впливають на освітній процес, а які мають декларативний характер?
- Наскільки освітня програма вашого закладу враховує освітні потреби учнів і ресурси школи?
- Які труднощі виникають у педагогів під час реалізації освітньої програми?
 - Які управлінські рішення ви приймаєте на основі моніторингу реалізації освітньої програми?
- Які зміни до освітньої програми вашого ЗЗСО є актуальними на наступний навчальний рік?

4. Проаналізувати:

- які управлінські завдання у вашій роботі можна частково або повністю делегувати AI?
- Які ризики використання штучного інтелекту ви вбачаєте у своїй управлінській діяльності?
- Як використання AI може зменшити рутинне навантаження заступника з НВР?
- Яких компетентностей потребує заступник директора для ефективного використання AI?

5. Оцінити ризики та запропонуйте правила безпечного використання AI.

6. Пройти тест:

- онлайн-квест «Сертифікація педагогічних працівників»
(<https://test-aup.my.canva.site/dagxg4m7jca>).

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Закон України «Про повну загальну середню освіту». URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text
2. Інструктивно-методичних рекомендацій щодо запровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах загальної середньої освіти. Міністерство цифрової трансформації МОН України. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2024/05/21/Instruktyvno.metodychni.rekomendatsiyi.shchodo.SHI.v.ZZSO-22.05.2024.pdf>
3. Інструкція з ведення ділової документації у закладах загальної середньої освіти в електронній формі. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1029-22#Text>
4. Положення про атестацію педагогічних працівників. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1649-22#Text>
5. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти». URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vchytel-zakladu-zahalnoi-serednoi-osvity>
6. Професійний стандарту «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти». URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2021/09/22/Nakaz-568-zatverdzh.standartu.keriv.22.09.pdf>
7. Державний стандарт базової середньої освіти. Постанова КМУ № 898 від 30.09.2020 р. URL: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/76886/
8. Інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів / інтегрованих курсів у закладах загальної середньої освіти у 2024/2025 н.р. № 1.1/15776-24 від 30.08.2024. URL: <https://mon.gov.ua/staticobjects/mon/uploads/public/66d/ffe/c4c/66dffec4c92d2958213439.pdf>
9. Модельні навчальні програми для 5-9 класів нової української школи
10. URL: <https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/osvitniprogrami/modelni-navchalni-programi-dlya-5-9-klasiv-novoi-ukrainskoi-shkoli-zaprovadzhuyutsyapoetapno-z-2022-roku>
11. Наказ МОН від 02.08.2024 №1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання» URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-rekomendatsii-shchodo-otsiniuvannia-rezultativ-navchannia>
12. Лист МОНУ від 14.03.2025 № 1/4895-25 «Про окремі питання оцінювання результатів навчання». URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-okremi-pytannia-otsiniuvannia-rezultativ-navchannia>

Основна література

1. Абетка для директора. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. Київ. 2021. URL: https://sqe.gov.ua/wp-content/uploads/2021/08/Abetka_dyrektora_2021_SQE_SURGe.pdf

2. Автономія як шлях до ефективного менеджменту школи. Методичні рекомендації / Сеїтосманов А., Фасоля О., Мархлевські В. К., 2019. 47 с. URL: <https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2020/07/2020-07-13-avtonomy.pdf>
3. Балуба І., Венгловська О., Новик І., Стягунова О. Застосування професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти». Методичні рекомендації. Київ: УІРО, 2024. 54 с.
4. Гудзь О. Є., Маковецька І. М. Комунікаційний менеджмент: навчальний посібник / О. Є. Гудзь, І. М. Маковецька — Львів : «Галицька видавнича спілка», 2021. 224 с. URL: https://duikt.edu.ua/uploads/1_2245_74045021.pdf
5. Дистанційне та змішане навчання в школі. Путівник / Упоряд. Воротникова І.П. К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. 2020. 48 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/1ZdbMMlyz8OTbmisaVmmqL23yqisRyTuC/view>
6. Головка Д.Ю. Штучний інтелект у діяльності педагога закладу професійної (професійно-технічної) освіти: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2024. 73 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/740938/1/%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%A8%D0%86.pdf>
7. Лідерство та комунікації в організації : навчальний посібник / упорядники: Н. Я. Михаліцька, М. Р. Яцик. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 512 с. URL: <https://lnk.ua/y4z30kRej>
8. Людмила Лисогор, Сергій Берендєєв, Юлія Косенчук. Використання електронних освітніх матеріалів у освітньому процесі: сучасні підходи і технології Нової української школи. Випуск 1: Навчально-методичний посібник. Київ, 2023. 117 с. URL: <https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2023/03/metodychni-rekomendacziyi.pdf>
9. Учительський апгрейд: самооцінювання професійної діяльності: збірник діагностичних матеріалів / Ю. Борисенко, О. Венгловська, Г.Гладкова, І. Новик, О. Стягунова, О.Федоренко; за заг.ред.І.Новик. Київ: УІРО, 2024. 102 с.

Додаткова література

1. Впроваджуємо інклюзію в закладі освіти. URL: https://sqe.gov.ua/wp-content/uploads/2023/09/Inclusion_zaklad_osvity_SQE-SURGe_2023.pdf
2. Дистанційний формат взаємодії суб'єктів освітньої діяльності : методичні рекомендації / за ред. І. В. Удовиченко. Суми : НВВ КЗ СОППО, 2021. 198 с. URL: <https://surl.li/slqwdp>
3. Інституційний аудит школи: що варто знати засновнику закладу загальної середньої освіти. URL: https://sqe.gov.ua/wp-content/uploads/2021/11/Instituciyniy_audit_gromadam_SURGe-SQE_2021.pdf
4. Просіна О.В. Управління розвитком творчого потенціалу педагогічних (науковопедагогічних) працівників як чинник професійної трансформації. URL: http://innovpedagogy.od.ua/archives/2023/63/part_2/48.pdf
5. Технології прийняття управлінських рішень: (Монографія) / За заг. ред. док. екон. наук, професора І. О. Кузнецової – Харків: «Діса плюс», 2023. – 430 с.
6. Управління закладом освіти: Підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів / С. Г. Немченко, В. В. Крижко, О. С. Боднар, В. В. Радул, О. М. Старокожко, Ю. І. Кондратенко. 2-е вид. перероб. і допов. Бердянськ: БДПУ, 2022. 506 с.
7. Що головне для стратегії школи (З досвіду роботи директорки школи №5 Печерського району м. Києва Світлани Олексюк). URL: <https://nus.org.ua/articles/strategiya-shkoly-yak-rozroblyaty-j-shho-v-nij-maye-buty/>

